

Motion till riksdagen 2025/26:2391

av **Markus Wiechel (SD)**

Obligatoriskt biometriskt register

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett obligatoriskt biometriskt nationellt register och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I Sverige saknas idag ett obligatoriskt biometriskt nationellt register för alla medborgare. Istället används biometriska uppgifter i begränsade och specifika sammanhang, främst för att stärka säkerhet och identitetsverifiering. Sedan 2005 är svenska pass och nationella id-kort biometriska, med fingeravtryck och ansiktsbilder, men nationella id-kort är frivilliga och utfärdas av Polismyndigheten. I migrations- och visumärenden krävs biometri, som fingeravtryck och fotografier, för att verifiera identitet vid ansökningar om uppehållstillstånd eller medborgarskap, vilket hanteras av Migrationsverket.

Polismyndigheten har databaser för biometriska uppgifter i brottsbekämpningssyfte, inklusive fingeravtryck från misstänkta och DNA-profiler. Med lagändringarna som trädde i kraft den 1 juli 2025 har polisens möjligheter utökats betydligt. Polisens tidigare register för DNA-profiler, fingeravtryck och signalement har ersatts av nya biometriregister. Biometriska underlag får nu tas upp, registreras och användas i större utsträckning vid brottsutredningar. Vid allvarlig brottslighet, som mord eller grova sexualbrott, tillåts jämförelser av ansiktsbilder och fingeravtryck mot Migrationsverkets register, samt DNA-baserad släktforskning under vissa förutsättningar. Realtidsansiktsigenkänning har också införts för att bekämpa gängvåld och annan organiserad brottslighet.

Trots dessa framsteg är biometri inte obligatoriskt för hela befolkningen. Ett obligatoriskt biometriskt nationellt register, där alla medborgare registrerar uppgifter som fingeravtryck, ansiktsigenkänning eller irisskanning i en central men trygg databas, skulle adressera dessa brister och stärka samhällets säkerhet och effektivitet. Registret bör baseras på ett tryggt system med högsta prioritet på integritetsskydd, för att

minimera risker för missbruk och dataintrång. Ett sådant system skulle inkludera stark kryptering, decentraliserad lagring (t.ex. blockchain-baserad teknik för att undvika en enda sårbar punkt), strikta åtkomstregler begränsade till auktoriserade myndigheter och regelbundna oberoende revisioner. Det skulle fullt ut följa GDPR och svensk grundlag, med krav på samtycke för icke-obligatoriska användningar och möjligheter för individer att granska och korrigera sina uppgifter.

Fördelarna med ett sådant register är betydande:

1. Det skulle öka säkerheten och effektiviteten i brottsbekämpning. Med dagens utökade biometriregister för polisen har Sverige redan sett framsteg i att lösa grova brott, men ett nationellt register skulle möjliggöra snabbare identifiering av misstänkta i hela landet, minska identitetsbedrägerier och förhindra dubbla identiteter i välfärds-system. Till exempel skulle det underlätta utredningar av organiserad brottslighet, som gängvåld, genom att koppla biometriska spår från brottsplatser till en bredare databas.
2. Det skulle ge bekvämlighet och administrativ effektivitet för medborgarna. Istället för fysiska id-handlingar eller lösenord skulle biometri erbjuda säker autentisering för tjänster som banker, resor, röstning eller myndighetskontakter. Detta skulle minska kostnader för identitetsverifiering i offentlig sektor och förhindra olaglig användning av sociala förmåner, vilket sparar skattemedel och ökar förtroendet för systemet.
3. Det skulle ge ett tryggt system att adressera potentiella nackdelar som integritetskränkningar och dataintrång. Genom att använda avancerad teknik som homomorf kryptering (där data kan analyseras utan att dekrypteras) och AI-baserad biaskontroll skulle registret minimera risker för diskriminering mot etniska grupper eller felaktiga resultat. Obligatoriskt deltagande skulle balanseras med etiska skyddsåtgärder, som tidsbegränsad lagring av data och förbud mot massövervakning. Erfarenheter från länder som Estland, med sitt säkra digitala id-system, visar att sådana register kan fungera effektivt utan att hota friheten.

Sammanfattningsvis är det tydligt att ett nationellt biometriskt register innebär en förstärkning av offentlig säkerhet i bredare mening, t.ex. vid terrorhot eller pandemier, genom snabb spårning utan att kompromissa med rättigheter. Med dagens begränsningar riskerar Sverige att halka efter i digital säkerhet, medan ett tryggt biometriskt register skulle positionera oss som ledande i Europa för en hållbar teknikintegration. Regeringen bör mot bakgrund av detta utreda och införa ett obligatoriskt biometriskt register.

Markus Wiechel (SD)